

vil være muligt at gennemføre Forslaget uden at træde Embedsstanden for nær, eller — da jeg hellere vil bruge et Udtryk, som i mine Dine egentlig er mere passende og skarper — hvorvidt det ved en noget mindre Lønning af Embedsmændene vil være muligt at faae Statstjenesten her i Landet forsvarlig besørget. Med Hensyn til den i saa Henseende opfattede Tvivl, vil jeg nu tillade mig at gjøre de ærede Herrer opmærksom paa, at de Mænd, der stærkest have angrebet det foreliggende Forslag, næsten alle have glemt en meget væsentlig Ting. De have næsten bestandig glemt, at det hele Forslag slet ikke gaar ud paa at berøve nogen Embedsmand Noget af, hvad han nu har i Indtægt. Naar man saaledes f. Ex. har talt om, hvad man vilde sige til et Forslag om paa eengang at paa-lægge en Indkomstskat af 3, 4, 5 til 6 pCt., saa svarer jeg dertil, at det vistnok vilde være overmaade byrdefuldt, og at, hvis man vilde give en Lov, som sagde, at Embedsmændene alene skulde betale 3, 4, 5 til 6 pCt. af deres Indkomster, uden at Andre skulde betale det Samme, saa vilde jeg finde, at det var en overordentlig ubillig Lov. Men det er der jo slet ikke Spørgsmaal om. Her er kun Spørgsmaal om, hvorvidt Embederne kunne besørges forsvarlig i Fremtiden, naar de, der herefter ansættes i dem, faae 3 til 6 Procent mindre i Gage end det, der hidtil har været tilstaaet Embederne. Medens jeg nu indrømmer, at hele Afgjørelsen heraf væsentlig maa beroe paa et Skjøn, saa har jeg dog i mit indledende Foredrag til Styrke for mit Skjøn i saa Henseende fremsført forffjellige Betragtninger. Jeg har saaledes fremsført den Betragtning, at der for Diebliffet var en Tilstrømning til de allerfleste, og navnlig til de vigtigste selvstændige Embeder her i Landet, som var for stærk, og som gjorde Skade derigennem, at den bevirkede, at Embedsmænd bleve ansatte i disse vigtige Embeder i en altfor sildig Alder. Man har indrømmet mig, at dette forholdt sig saaledes, men man har tillige sagt, at det var Noget, som var aldeles forbigaaende, som berøvede paa tilfældige Omstændigheder, og navnlig var en Følge af Krigen. Jeg maa imidlertid tillade mig at henlede de

ærede Medlemmers Opmærksomhed paa, at det dog ikke forholder sig saaledes. Ganske vist have Krigen's Følger endnu forværret Forholdet; men allerede inden Krigen var Forholdet meget betænkeligt, og jeg maa i denne Anledning tillade mig paany at bringe et Sted i Erindring, hvor man vil kunne finde Oplysninger herom, nemlig det af mig nys nævnte lille Arbejde, som jeg i sin Tid udførte for det Udvalg, der var nedsat angaaende Geistlighedens Lønning. I det har jeg for Præsternes Vedkommende oplyst, hvorledes den Alder, i hvilken Præsterne faae Ansættelse, har været stigende, næsten fra Aar til Aar og allerede inden 1864 var i Gjennemsnit 40 Aar. Dette er altsaa ingenlunde Noget, som er en Følge af Krigen, men det er Noget, som i en længere Arrække har været tydeligt. Jeg vil tilføie, at det forekommer mig, at Tilstrømningen endogsaa er steget efter Krigen. Naar jeg seer det Antal af unge Mennesker, som nu hvert Aar give sig hen til Embedsstudier, er det virkelig i høieste Grad foruroligende, thi efter min Anskuelse ville endeel af disse unge Mennesker enten bortkaste megen Tid og Flid af Livets bedste Ungdomsaar for at lære Noget, hvorfor de aldrig faae Brug, eller ogsaa maae de stille sig op i Candidaternes Række for at naae ind i Embeder og ville da blive Oldinge inden de opnaae at faae dem. Det er altsaa virkelig saa, at denne Skade skriver sig fra lang Tid tilbage, og, om den end i de sidste Aar er bleven forværret ved, at vi fik de mange Embedsmænd tilbage fra Slesvig, saa hidrører Forøgelsen dog ogsaa deraf, at Tilstrømningen til Embederne synes stadig at være i Stigen. Jeg vil nu ikke sige — og jeg har heller ikke fremsat Sagen saaledes — at den Forholdsregel, som her er bragt i Forslag, vil kunne tjene som et Værn eller Bolværk mod den omtalte Tilstrømning. Dertil skal der ganske vist anderledes kraftige Forholdsregler end de Afdrag af nogle Procent, som her foreslaaes. Jeg har kun benyttet det nævnte Factum som en Sandsynlighedsgrund for, at en saa ubetydelig Formindskelse af Lønningerne som den, der her er Tale om, ikke vil have tilfølge, at Tilgangen til Embeder af dertil egnede Personer bliver betænkelig lille. I saa